

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	30.01.2025, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Annika Vanatoa
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24231753473
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 121 lg 2 p 2, 3
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXXXXX XXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

27.09.2024 alustati kriminaalmenetlus KarS § 121 lg 2 p 2, 3 tunnustel selles, et XXXXXX XXXXXXXX kasutas ajavahemikul 01.09.2022 kuni 27.09.2024 oma elukohas, XXXXXXXXXXXX eramajas olmetülide käigus füüsilist vägivalda oma alaealiste laste XXXXXX XXXXXXXX ja XXXXX XXXXX suhtes. Täpsemalt, lõi mõlemat last korduvalt käte ja jalaga erinevatesse kehapiirkondadesse, sh põse, käe, jala, tuharate pihta, põhjustades seeläbi kannatanutele füüsilist valu. Samuti märgitud ajavahemikul pani XXXXXX XXXXXXXX olmetülide käigus oma alaealistele lastele teipi suu ette nii, et kannatanutel oli raske hingata ning nad ei saanud rääkida, samuti tundsid hirmu oma elu ja tervise pärast. Lisaks, märgitud ajavahemikul pani XXXXXX XXXXXXXX oma elukaaslase elukohas XXXXXXXXXXXX eramajas ja oma elukohas XXXXXXXXXXXX kasvatuslikel eesmärkidel korduvalt oma alaealistele lastele XXXXX XXXXXXXX ja XXXXX XXXXX sinepit keele peale, mistõttu tundsid kannatanud keelel füüsilist valu ja kipitustunnet.

Kahtlustatavana ütlushi andnud XXXXX XXXXXXXX tunnistas ennast osaliselt süüdi ja selgitas, et tema ei ole lastele teipi suu ette pannud. Sinepit on ta tõesti paar korda lastele keelele määrinud. Seda tegi ta poegade korrale kutsumiseks. Näpulkse on ta andnud nii XXXXX kui XXXXXXXX kasvatuslikel eesmärkidel. Ta mäletab, et XXXXX hakkas üks kord vastu näppe saades nutma. Pepulaksu on ta samuti mõlemale poisile mitu korda andnud. Lapsed on hakanud siis nutma. Neid lakse andis ta 2024. aasta kevadel tema elukohas XXXXXXXXXXXX. Pea vastu ei ole ta lapsi löönud. 2024. aasta septembris juhtus nii, et tema tegi ukse lahti ja väljapoole avaneva uksega lõi kogemata ukse taga seisnud XXXXX. Laps sai tugeva löögi ja sellest tekkis talle sinikas ja marrastus silma juurde. See juhtus kogemata. Ta kahetseb tehtut väga ja soovib olla lastele parem vanem. Seetõttu teeb ta kohaliku omavalitsusega tihedat koostööd ja on ka kirjast lastevanemate koolitusel „Minu imelised aastad“.

Kannatanute ütlustest nähtub üheselt, et nende ema XXXXXX XXXXXXXX kasutab laste suhtes füüsilist vägivalda siis, kui poisid ei kuula sõna või üksteist kiusavad. Tookord, kui XXXXXXXX oli silma umber hematoom, lõi ema XXXXXXXX uksega kogemata, kuna ei näinud, et laps ukse taga seisab.

Tunnistajana ülekuulatud Keila linnavalitsuse laste heaolu spetsialist XXXXX XXXXXXXX selgitas, et XXXXX XXXXXXXX on pikka aega olnud lastekaitse huviorbiidis. Peamisteks murekohtadeks on perekonna raske majanduslik olukord ning XXXXX vanemlike oskuste puudumine. XXXXX oli enne täisealiseks saamist ise lastekaitse huviorbiidis, kuivõrd XXXXX emal puudusid samuti vanemlikud oskused. Kahe lapse isal XXXX XXXXX on ka puudulikud vanemlikud kasvatusoskused. XXXXX XXXXXXXX perekonnaga on tehtud koostööd ebaregulaarselt, kuna XXXXX aegajalt keeldub abi ja nõustamist vastu võtmast.

XXXXXX XXXXXXXX ei ole varasemalt kriminaalkorras karistatud.

Hinnanud tõendeid kogumis leiab prokurör, et sellise tegevusega pani xxxxx xxxxxx toime KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritava kuriteo, s.o teise inimese kehalise väärkohtlemise valu tekitamisega, mis on toime pandud lähisuhtes ja korduvalt.

Siiski, olles tutvunud kriminaalmenetluse materjalidega, analüüsinud kuriteo toimepanemise asjaolusid, kuriteo toimepanija isikut, tema käitumisviisi, süü suurust, kuriteo olulisust ja raskusastet, leiab prokurör, et antud juhul on võimalik ja põhjendatud kriminaalmenetluse lõpetamine KrMS § 202 alusel.

KrMS § 202 lg 1 kohaselt võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks, kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

KrMS § 202 lg 7 kohaselt, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib KrMS § 202 lg 1 ja 2 sätestatud alusel kriminaalasja lõpetada prokuratuur.

KarS § 121 lg 2 p 2, 3 sätestatud kuriteo toimepanemise eest on ette nähtud rahaline karistus või kuni 5-aastane vangistus. KarS § 4 lg-st 3 tulenevalt on tegemist teise astme kuriteoga, kui karistusena on ette nähtud tähtajaline vangistus kuni viis aastat või rahaline karistus. Järelikult on käesoleval juhul kriminaalmenetluse esemeks teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära ja kriminaalmenetluse võib lõpetada prokuratuur.

Kahtlustatava süü ei ole suur. Süü suuruse hindamisel tuleb arvestada ka seda, et seadusandja ei ole sellise teo eest ette näinud vangistuse alammäära. Samuti tuleb arvestada, et kuriteoga kriminaalmenetluses hüvitatavat kahju ei tekitatud.

Kuriteoga hüvitatavat kahju ei tekitatud, kannatanud tsiviilhagi ei esitanud ja menetluskulusid ei tekkinud. Lisaks kahju hüvitamise ja menetluskulude hüvitamise kohustusele võidakse KrMS § 202 lg 7 alusel kriminaalmenetluse lõpetamisel kahtlustatavale panna lisakohustus KrMS § 202 lg 2 järgi.

Kriminaalmenetluse lõpetamise võimalikkuse üle otsustamisel tuleb arvestada ka asjaoluga, et lõpetamine ei ole võimalik, kui menetluse jätkamine on vajalik kas üld- või eripreventiivsest kaalutlusest.

Karistuse eripreventiivne eesmärk tähendab võimalust mõjutada süüdimõistetut moel, mis tagaks edaspidi tema hoidumise süütegude toimepanemisest. Eripreventiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute kuritegude toimepanemise. Seda hinnatakse lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust.

Üldpreventiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad.

Riigikohtu otsuse nr 3-1-1-85-04 p 16 järgi on oportuuniteediprintsiibiga antud prokuröridele kaalutlusõigus, mille eesmärk hõlmab lisaks menetlusökonomikale ka proportsionaalsuse põhimõttest tuleneva vajaduse välistada kriminaalrepressiooni kohaldamine juhtudel, mil see oleks teo asjaolusid silmas pidades ilmselgelt ebamõeldukas. Avaliku menetlushuvi mõiste on mõeldud

tagama muuhulgas seda, et karistust kohaldatakse üksnes siis, kui muudest vahenditest ei piisa ja just selle järele on tungiv vajadus.

Antud asjas puudub avalik menetlushuvi. Esiteks puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna puudub põhjus arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemise xxxxx xxxxxxxx poolt. Kuigi isik on korduvalt toime pannud kehalise väärkohtlemise kannatanute suhtes, siis kahtlustatava hukkamõistetava käitumise kolle paikneb puudulikes käitumis- ja kasvatusoskustes. Sestap puudub alus arvata, et kriminaalkorras karistamine oleks sobiv meede isikut õiguskuulekale teele suunamiseks. Prokurör peab vajalikuks kohustada xxxxx xxxxxxxx läbima vanemlusprogrammi „Minu imelised aastad“.

Kahtlustatava kriminaalvastutusele võtmine ei ole põhjendatud üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalasja lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse, kuna menetlusosalised kuulati üle ning kahtlustatavale seati eripreventatiivse mõjuga kohustus. Riik on niisiis reageerinud isiku käitumisele operatiivselt ning üheselt mõistetavalt ja suunanud kahtlustatava õiguskuulekale teele tagasi. Seega ei sea käesolevas kriminaalasjas menetluse lõpetamine ohtu ühiskonna usku õiguse kehtivusse, vaid annab tunnistust õiglasest ja individuaalsest lähenemisest.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistus kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest meetmetest ei piisa. Käesoleval juhul on prokurör veendunud, et kriminaalkorras karistamise vajadus puudub.

Juhindudes KrMS § 202 lg 2 p 5 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24231753473 menetlus.
2. Määratud kohustus:
Kohustada xxxxx xxxxxxxx läbima sotsiaalprogrammi “Minu imelised aastad”. Samuti jätkama koostööd elukohajärgse laste heaolu spetsialistiga ning järgida tema ettekirjutusi (psühholoogi teenus, peretöötaja)

Prokuratuur teeb tähtaja lõppedes päringu kohustuste edukuse osas.

Kohustuse tähtaeg: 30.07.2025

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei kohaldata.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid:
 - 1 DVD+R plaat xxxxx xxxxxxxx videoga toimiku tagakaanel;
 - 1 DVD+R plaat xxxxx xxxx ja xxxxx xxxxxxxx ülekuulamistega toimiku tagakaanel.Jätta kriminaalasja materjalide juurde
5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: ei kustutata.

Ees- ja perekonnanimi	Xxxxxxx xxxxxxxxx		
Isikukood	xxxxxxxxxx		
Biomeetria andmete võtmise kuupäev	DNA	Sõrmejäljed	Näokujutised
	11.10.2024		
Kriminaalasja nr, milles biomeetria hõivati	24231753473		

NB! Kustutatakse ainult märgitud kuupäeval ja asja raames hõivatud biomeetria.

6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.

7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kahtlustatava xxxxx xxxxxx ja Keila Linnavalitsuse laste heaolu spetsialisti xxxxx e-posti aadressile xxxxxxxxx.
8. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
9. Toimingus osaleb tõlk, kes on KrMS § 161 lõike 6 kohaselt kohustatud tõlkima kõik menetlustoimingusse puutuva täpselt ja täielikult ning hoidma saladuses talle tõlkimisel teatavaks saanud andmeid. Teda on hoiatatud, et oma ülesannetest alusetu keeldumise ja teadvalt valesti tõlkimise eest vastutab ta KarS §-de 318 ja 321 järgi.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Annika Vanatoa
abiprokurör

Olen menetluse lõpetamise ja määratud kohustustega nõus. Mulle on selgitatud kohustuse mittetäitmise tagajärgi:

.....xxxxx xxxxxxxx